

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет (інститут) географічний

Кафедра фізичної географії

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Фізична географія України

(назва дисципліни)

підготовки бакалавра

(назва освітнього рівня)

спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Середня освіта. Географія. Економіка

(назва освітньо-професійної, освітньо-наукової / освітньо-творчої програм)

Силабус освітнього компонента «ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ»
підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності
014.07 Середня освіта (Географія), за освітньою програмою Середня освіта.
Географія. Економіка.

Розробник: Нетробчук І. М., канд. геогр. наук, доц. кафедри фізичної
географії

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ткачук Н. М.

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
фізичної географії**

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри: .

(Фесюк В. О.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка	Нормативний
Кількість годин/кредитів 120/4	Спеціальність 014.07 Середня Освіта (Географія)	Рік навчання – 1
	Освітньо-професійна програма Середня освіта. Географія. Економіка	Семестр – 2-й
		Лекції – 34 год
		Практичні – 36 год
ІНДЗ – немає	Освітній рівень перший (бакалаврський)	Лабораторні – 0 год
		Самостійна робота – 42 год
		Консультація – 8 год
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач Нетробчук Ірина Марківна
Науковий ступінь Кандидат географічних наук
Вчене звання Доцент
Посада Доцент кафедри фізичної географії
Профайл <https://vnu.edu.ua/uk/personal/netrobchuk-irina-markivna>
Телефон +380667302292
e-mail netrobchuk.iryana.@vnu.edu.ua; iryana-nim@ukr.net,
Дні занять <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>
Консультації Очні консультації: 2 академічні години кожний понеділок
13.25-14.45, аудиторія 618, за потреби on-line
Дистанційний курс на платформі Moodle
<http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=1268>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента

ОК «Фізична географія України» спрямований на формування знань студентів про природно-територіальні, природно-аквальні комплекси України та

їх компоненти. Розгляд природних особливостей кожної із земних оболонок у межах території держави. А також значна увага приділяється засвоєнню теоретичних і практичних питань комплексного фізико-географічного аналізу території України, виявлення регіональних особливостей природних умов України, аналіз екологічних питань стану довкілля, виявлення структури природоохоронного фонду та раціональне використання і охорона природи.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: здобувачі повинні мати загальні знання з таких ОК: геологія, загальне землезнавство, картографія з основами топографії, історична географія з основами етногеографії.

Постреквізити: економічна та соціальна географія України, методика навчання географії.

Освітній компонент розширює загальний науковий світогляд здобувачів та набуття ними необхідних професійних знань у педагогічній діяльності.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета – формування у майбутніх спеціалістів знань про фізико-географічні особливості території української держави загалом та особливості природи найбільших одиниць фізико-географічного районування України.

Завдання – вивчити компоненти земної природи, природні комплекси, геосистеми, їх зміни під впливом господарської діяльності, можливості використання фізико-географічних знань на практиці.

4. Результати навчання (компетентності)

До кінця навчання здобувачі набудуть такі компетентності:

загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

фахові компетентності (ФК)

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

предметні компетентності (ПК)

ПК1. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.

ПК2. Здатність доцільно і критично використовувати географічні та економічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами географічних явищ і соціально-економічних процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному).

ПК3. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України.

ПК4. Здатність розуміти та пояснювати особливості природних компонентів і об'єктів у сферах географічної оболонки, взаємозв'язки в ландшафтах.

ПК6. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних та економічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України та регіону.

ПК 7. Здатність чітко й логічно відтворювати основні теорії та закони, оцінювати нові відомості й інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної природничо-наукової картини світу відповідно до вимог Державних стандартів загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство» в школі.

ПК8. Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю.

Програмні результати навчання (ПРН)

РН2. Демонструє вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

РН7. Демонструє знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперує базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН8. Генерує обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

РН9. Застосовує сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

РН10. Демонструє володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

ПРН 1. Знає та розуміє основні концепції, парадигми, теорії та загальну структуру географії, економіки предмет їх дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку географічної та економічної науки.

ПРН 2. Пояснює просторову диференціацію географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях.

ПРН 3. Описує основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих їхніх компонентів, класифікує зв'язки й залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них.

ПРН 4. Пояснює зміни, які відбуваються в географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, формулює наслідки й детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства.

ПРН 5. Формує в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування друкованою і цифровою картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій.

ПРН 6. Застосовує базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, економіки, теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природно-географічні та суспільно-географічні, економічні явища і процеси, пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії, економіки.

ПРН 7. Уміє характеризувати природні регіони, ландшафти й біогеоценози, пояснювати їхні особливості та взаємозв'язки, сформовані географічним положенням й іншими географічними чинниками (зокрема під час навчальних польових практик).

ПРН 9. Характеризує і оцінює природні умови і ресурси, населення та господарство України, її роль і місце в сучасних суспільно-географічних процесах у світі; знає і розуміє географічні особливості свого адміністративного регіону.

5. Структура освітнього компонента

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практичні	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Загальний аналіз природних умов і природних ресурсів						
<i>Тема 1.</i> Загальні відомості про територію і кордони України, її фізико-географічне положення	2	2	-	-	-	Т – 3 бали
<i>Тема 2.</i> Дослідження природних умов і природних ресурсів України	6	2	-	4		опрацювання тем сам. р., рекомендованої літератури, Інтернет-джерел Т – 3 бали
<i>Тема 3.</i> Геолого-тектонічна будова	7	4	-	2	1	опрацювання тем сам. р.
<i>Тема 4.</i> Мінерально-сировинні ресурси	9	2	-	6	1	Т – 3 бали Сам. роб. 8 балів
<i>Тема 5.</i> Геоморфологічна будова	5	2	-	2	1	Т – 3 бали
<i>Тема 6.</i> Особливості змін клімату в Україні	6	4	-	2	-	Т – 3 бали
<i>Тема 7.</i> Поверхневі та підземні води	9	4	-	4	1	Т – 3 бали Сам. роб. 8 балів
<i>Тема 8.</i> Природа Чорного і Азовського морів	4	-	-	4	-	опрацювання тем сам. р. Т – 3 бали
<i>Тема 9.</i> Ґрунтовий покрив	4	2	-	2	-	Т – 3 бали
<i>Тема 10.</i> Рослинний і тваринний світ	4	2	-	2	-	Т – 3 бали
<i>Тема 11.</i> Неприятливі природні процеси та зміни природи	4	2	-	2	-	Т – 3 бали
Разом за змістовим модулем 1	60	26	0	30	4	Самостійна - 16 МКР №1 - 30 Кількість балів за модуль 1 - 46
Змістовий модуль 2. Регіональний аналіз природних умов						
<i>Тема 12.</i> Ландшафти і фізико-географічне районування	4	2	-	2	-	опрацювання тем сам. р.
<i>Тема 13.</i> Природа Поліського краю та перспективи збереження природних комплексів	11	2	6	2	1	РМГ ПО – 3 бали
<i>Тема 14.</i> Природа Західно-Українського краю	11	2	6	2	1	РМГ ПО – 3 бали

Тема 15. Природа лісостепової природної зони	11	-	8	2	1	РМГ ПО – 6 бали
Тема 16. Природа степової природної зони	16	2	12	2	-	РМГ ПО – 9 бали
Тема 17. Гірські ландшафтні структури: Українські Карпати і Кримські гори	7	-	4	2	1	РМГ ПО – 3 бали
Разом за змістовим модулем 2	60	8	36	12	4	Практичні роботи - 24 МКР № 2 - 30 Кількість балів за модуль 2 - 54
Всього годин / Балів	120	34	36	42	8	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, поточне оцінювання (ПО) на практичних заняттях, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Для успішного вивчення курсу «Фізична географія України» здобувачам необхідно оволодіти географічною номенклатурою, яка включає в себе назви елементів берегової лінії, орографічні, гідрографічні елементи, родовища корисних копалин.

Виконання поставлених завдань дасть змогу здобувачам краще усвідомити лекційний матеріал, сформувати цілісне уявлення про взаємопроникнення і взаємодію природних компонентів природно-територіальних й природно-аквальних комплексів України.

Опрацювання номенклатури з курсу Фізична географія України ставить на меті розвинути навички вільного орієнтування на загально-географічній карті просторового розташування основних орографічних, гідрографічних елементів та елементів берегової лінії території України.

В пошуках номенклатури студенти можуть користуватися різними картами атласів України.

Завдання

1. На контурну карту України нанесіть межі таксономічних одиниць фізико-географічного районування. Підпишіть їх цифрами. Потім нанесіть річки, родовища корисних копалин, елементи берегової лінії природних областей України.

2. Здобудьте навички вільного орієнтування на загальногеографічній карті та вміння показувати на ній основні географічні об’єкти.

Методи та форми навчання

Словесні методи: лекція, пояснення, розповідь, бесіда: відбувається з використанням традиційних засобів навчання у поєднанні з засобами ІКТ.

Наочні методи: мультимедійні презентації.

Практичні методи: розв'язування задач з професійно-орієнтованим змістом.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації: дискусії і диспути, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

Методи контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, дискусія, модульний контроль за допомогою тестування.

Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, уміння самостійно критично оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрямки власного навчального процесу, самоаналіз.

Форми роботи: індивідуальна, групова, фронтальна.

Форми організації навчання: лекційні заняття, практичні заняття, самостійна робота студентів, контрольні заходи.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи;
- виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- виконувати усі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до - 25 %). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика виставлення балів

Оцінювання знань студентів з ОК «Фізична географія України» здійснюється на основі результатів поточного контролю (ПК) і підсумкового контролю знань (іспиту).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях, активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття, а також засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом.

При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання оцінці підлягає перевірка результатів виконання роботи з контурною картою та задача номенклатури.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модулю. Модульний контроль проводиться у формі тестів під час проведення контрольних робіт.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS. На оцінку завдань модуля I відводиться 24 бали, модуля II – 16 балів, модуля III – 60 балів.

Оцінювання практичних робіт змістовного модуля 2 здійснюється за 3-тибальною шкалою. З них 1 бал відводиться за виконання обчислень на карті та роботи з картою на практичному занятті, 2 бали за підготовку до семінару. Максимальна кількість балів за 8 тем виконаних практичних робіт становить 24 бали.

Оцінка за виконання самостійної роботи (16 балів) – оцінка рівня знань, здобутих студентом при опрацюванні номенклатури, складання каталогу родовищ корисних копалин, гідрографічних об'єктів і нанесення їх на контурну карту та їх задача.

Проміжний контроль (модульна контрольна робота) проводиться письмово. Модульний зріз передбачає розв'язання 30 тестових завдань, які складаються на основі лекційного матеріалу та питань, які виносяться на самостійне опрацювання. Правильне розв'язання 1 тестового завдання оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за одну модульну контрольну роботу становить – 30 балів (загалом 60 балів за дві модульні контрольні роботи).

Заохочувальні (додаткові) бали

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт, відвідуванні наукового гуртка можуть бути присуджені додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю, що відповідають темам змістового модуля з відповідної ОК:

- за відвідування наукового гуртка «Мікрокліматичні спостереження» (керівник – Нетробчук І. М.) – до 2 балів;
- написання тез та участь із доповіддю за тематикою ОК на студентській конференції – до 3 балів;
- написання статті в збірник наукових праць – до 7 балів;
- написання студентської наукової роботи – до 10 балів.

При цьому загальна кількість балів, що вноситься до відомості за поточну роботу, у випадку ОК, де передбачено екзамен, не може перевищувати, як правило, 40.

Неформальна освіта при викладанні освітнього компонента

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://is.gd/d7mD4F>)

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, онлайн-курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу ОК, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль проходить у вигляді іспиту.

Підсумкова оцінка складається з поточної підсумкової оцінки (максимум – 40 балів) і контрольної модульної оцінки (максимум – 60 балів). Оцінювання здійснюється відповідно до чинного Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://is.gd/eC82Pn>).

Якщо у підсумку виконання всіх видів навчальної роботи (практичних робіт та самостійної роботи, модульних контрольних робіт) з ОК студент набирає більше 75 балів, то, за згодою студента, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з ОК. У випадку незадовільної поточної семестрової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає іспит. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Підсумковий контроль проходить у вигляді іспиту. На іспит виноситься розгляд 3 питань (усно), кожне з яких оцінюється у 12 балів, задача номенклатури (12 балів) і тестові питання (12 балів). Загалом студент за іспит набирає 60 балів до яких додаються результати оцінювання за поточний контроль (40 балів).

До екзамену не допускається здобувач вищої освіти, який набрав менше ніж 20 балів за навчальну роботу впродовж семестру, не виконав і не здав усі практичні завдання, не відвідував без поважних причин більшу частину лекцій.

У випадку непередбачуваних подій в країні (COVID-19, війна, тощо) навчання проходитиме on-line на дистанцій платформі Moodle <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=1268> У зв'язку з цим передбачено виконання МКР та складання іспиту письмово на цьому електронному ресурсі.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Об'єкт, предмет і методи досліджень фізичної географії
2. Географічне положення України
3. Дослідження природних умов і природних ресурсів
4. Орографія і гіпсометрія
5. Геологічна будова
6. Геоморфологічна будова. Геоморфологічне районування
7. Корисні копалини та їх класифікація
8. Кліматотвірні чинники. Радіаційні чинники клімату. Циркуляційні чинники клімату. Земна поверхня як кліматотвірний чинник
9. Температура повітря. Режим зволоження. Опади. Вітровий режим
10. Стихійні погодні явища. Сезонність погодних умов
11. Кліматичні ресурси. Кліматичне районування
12. Природа Чорного моря й Азовського моря
13. Особливості поверхневих вод України: Дніпра, Південного Бугу, Дністра, Прип'ять, Десни, Дунаю, Сіверського Донця
14. Озера і озера-лимани, водосховища, водойми-охолоджувачі, ставки, канали, болота
15. Підземні води. Гідрогеологічне районування. Мінеральні води
16. Гідрологічне районування
17. Грунтоутворюючі чинники
18. Ґрунти рівнинної частини. Ґрунти Українських Карпат і Кримських гір
19. Рослинний покрив. Ліси. Типи лісів: борові ліси, субори, рамені, бучини, діброви, груди, вільшняки, березняки
20. Степова рослинність. Луки. Болотна рослинність. Плавні.
21. Рослинні ресурси. Геоботанічне районування.
22. Тваринний світ фізико-географічних зон
23. Ресурси тваринного світу. Зоогеографічне районування
24. Чинники розвитку фізико-географічних процесів.

25. Несприятливі природні процеси України
26. Характеристика природних ландшафтів (мішанолісові, широколистянолісові, лісостепові, лучно-степові, степові, сухо степові)
27. Природа зони мішаних хвойно-широколистяних лісів.
28. Природа зони широколистяних лісів.
29. Природа лісостепової зони.
32. Природа північностепової підзони.
33. Природа середньостепової підзони
34. Природа південностепової (сухостепової) підзони
35. Природа Карпатської гірської ландшафтної країни
36. Природа Кримських гір.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Освітній компонент оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА та ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Методичне забезпечення курсу

1. Фізична географія України : конспект лекцій / уклад.: І. М. Нетробчук. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 100 с.
2. Нетробчук І. М. Фізична географія України : мет. рек. до практ. робіт. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 36 с.
3. Нетробчук І. М. Фізична географія України : мет. рек. до сам. роб. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 32 с.

Основна

4. Байцар А. Фізична географія України : навч.-мет. пос. Львів : Видавн. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2012. 354 с.
5. Булава Л. М. Фізична географія України. Х. : АН ГРО, 2008. 224 с.
6. Дениsik Г. І., Стрaшевська Л. В., Корінний В. І. Геосайти Поділля. Вінниця : Вінницька обласна друкарня, 2014. 216 с. (Серія: «Природа і ландшафти Поділля»).
7. Заповідна справа в Україні: абсолютна заповідність чи європейська модель гармонії людини і природи? / за ред. М. П. Стеценка, Ф. Д. Гамора. Львів : Тиса, 2017. 238 с.
8. Кузьмішина І. Флора і рослинність України : курс лекцій. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2016. 152 с.
9. Маринич О. М., Шищенко П. Г. Фізична географія України : підручник. 3-тє вид., стер. К. : Знання, КОО, 2006. 479 с.
10. Мельничук В. П., Попович І. С. Практикум з фізичної географії України : навч.-мет. посібник. Ужгород: УжНУ «Говерла», 2010. 104 с.
11. Фізична географія України: методичні вказівки до виконання лабораторних робіт та контролю самостійної роботи студентів / уклад. : А. О. Корнус. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. 36 с.

Додаткова

1. Географія в інформаційному суспільстві : у 4-х т. / редкол. : Шищенко П. Г. та ін. К. : ВГЛ Обрії, 2008.
2. Комплексний атлас України /відп. ред. Л. М. Веклич. К. : Картографія, 2005.
3. Мальований М. С., Боярин М. В., Бедункова О. О., Нетробчук І. М., Волошин В. У. Вплив кліматичних змін на водний режим річок Волинської області. *Вісник НУВГП. Серія «Сільськогосподарські науки»*. Випуск 1 (101). 2023. С. 150 – 164.
4. Нетробчук І. М., Полянський С. В. Фізична географія України : практикум для лабораторних занять. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2015. 138 с. *Рекомендовано вченою радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, як наукове видання для студентів вищих навчальних закладів (протокол № 9 від 26.03.2015 р., наказ № 63-з від 07.04.2015 р.)*.
5. Нетробчук І. М., Коваль О. В. Сучасний стан природно-заповідної мережі басейну р. Цир у Волинській області. *Природа Західного Полісся та прилеглих територій*. 2017. № 14. С. 129-135.
6. Нетробчук І. М., Самолук І. В. Поширення мінеральних лікувальних вод в Україні. *Географія та туризм*. 2017. Вип. 41. С. 190-200.
7. Нетробчук І. М. Рекреаційні властивості клімату і рельєфу Шацького національного природного парку. *Науковий вісник Чернівецького університету. Серія «Географія»*. 2018. Вип. 803. С. 110-115.

8. Нетробчук І. М., Оласюк І. Ю. Оцінка антропогенного навантаження на долину річки Прип'ять у Волинській області. *Науковий огляд*. 2020. № 8 (71). С. 15-33.
9. Нетробчук І. М., Забокрицька М. Р., Хільчевський В. К. Волинське Полісся: межиріччя Західного Бугу та Случі – природні ресурси та їхнє використання. *Українське Полісся: проблеми та тренди сучасного розвитку*: мат. Всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Ніжин, 1–2 бер. 2021 р. / Ніжинський держ. ун-т ім. Гоголя. Ніжин, 2021. С. 28-32.
10. Нетробчук І.М., Чижевська Л.Т., Качаровський Р.Є. Природний рекреаційний потенціал Голобської ТГ Волинської області. *Modern directions of scientific research development*: матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф., Чикаго, США, 26-28 січня 2022 р. С. 412-419.
11. Нетробчук І. М., Лівик М. Р. Вплив кліматичних змін на вирощування сільськогосподарських культур у Волинському Поліссі. *Українське Полісся: проблеми та тренди сучасного розвитку*: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Ніжин, 10-11 лютого 2022 р. / Ніжинський держ. ун-т ім. Гоголя. Ніжин, 2022. С. 106-110.
12. Нетробчук І.М., Чижевська Л. Т., Полянський С.В., Карпюк З. К., Мельник О.В., Качаровський Р. Є. Природний рекреаційний потенціал Ковельської ТГ Волинської області. *Scientific researches and methods of their carrying out: world experience and domestic realities*: матер. III Міжнар. наук.-практ. конф., м. Відень, Австрія – м. Вінниця, Україна. 27 травн. 2022 р. *International scientific journal «Grail of Science» № 13-14 (May, 2022)* / ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія), 2022. С. 702-709.
13. Нетробчук І. М., Октисюк А. М. Аналіз погоди на метеостанції Любешів Волинської області під час проходження навчальної практики з курсу «Метеорологія і кліматологія». *Наука, освіта, технології і суспільство: світові тенденції та регіональний аспект* збірник тез доповідей міжнар. наук.-практ. конф. (Рівне, 11 січня 2023 р.). : у 3 ч. Рівне : ЦФЕНД, 2023. Ч.3. С.59–61.
14. Нетробчук І. М., Стельмах В. Ю., Карпюк З. К., Чижевська Л. Т., Мельник О. В., Полянський С. В., Качаровський Р. Є. Сучасний природний рекреаційний потенціал Колодяжненської ТГ Волинської області та шляхи його удосконалення. *Грааль науки*. 2023. № 25. С.578-588.
15. Нетробчук І. М. Природно-рекреаційні ресурси Волинського Полісся для організації екотуризму. *Туристичний бренд як чинник формування позитивного іміджу територіальних громад: (проводиться в рамках туристичного фестивалю «GoodoK_Fest»)* : зб. матеріалів II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Гайворон, 26-28 трав. 2023 р.). Умань: Візаві, 2023. С. 189-194.
16. Нетробчук І. М., Мельник О. В., Качаровський Р. Є. Вплив природного

- рекреаційного потенціалу на розвиток Маневицької територіальної громади Волинської області. *Географічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Одеса : Гельветика, 2023. Вип. 2 (2). С.58–68.
17. Нетробчук Ірина Марківна, Чижевська Лариса Тарасівна, Карпюк Зоя Костянтинівна, Качаровський Роман Євгенович, Ковальчук Сергій Ігорович, Мельник Олег Володимирович, Полянський Сергій Володимирович. Природний рекреаційний потенціал малих річок Маневицької ТГ Волинської області та шляхи його збереження. *Multidisciplinárny mezinárodní vědecký magazín "Věda a perspektivy" je registrován v České republice. Státní registrační číslo u Ministerstva kultury Praha, České republika: E 24142. № 1 (20) 2023. S. 218-236.*
18. Віктор Патійчук, Мирослава Забоклицька, Ірина Нетробчук, Софія Саванюк. Аналіз основних проблем використання водойм Волинської області у рекреаційній діяльності. *Науковий вісник СНУ імені Лесі Українки. Серія «Географічні науки»*. 2019. № 9 (393). С. 149-158.
19. Червона книга України. Вони чекають на нашу допомогу : наук.-попул. вид. / упоряд. О. Ю. Шапаренко, С. О. Шапаренко. 4-е вид., допов. Харків: Торсінг, 2012. 480 с.
20. Швєбс Г. І., Ігошин М. І. Каталог річок і водойм України : навч.-довідк. посіб. / за ред. Є. Д. Гопченка. Одеса: Астропринт, 2003. 392 с.
21. Nekos, A. N., Voiaryn, M. V., & Netrobchuk, I. M. Global climate change – are there regional implications? Paper presented at the 16th International Conference Monitoring of Geological Processes and Ecological Condition of the Environment, Nov 2022, Volume 2022, p. 1-5. DOI: <https://doi.org/10.3997/2214-4609.2022580158>

Інформаційні ресурси

1. Матеріали з основних тем курсу фізичної географії України. URL : <http://geoswit.ucoz.ru/index/0-10/>
2. Пізнавальний сайт «Географія» – велика кількість корисної пізнавальної та наукової інформації з географії України. URL : http://geoknigi.com/book_view.php?id=783
3. Географічний портал «Географіка» – підручники, навчальні посібники, монографії з фізичної географії України. URL : http://geografica.net.ua/publ/galuzi_geografiji/fizichna_geografija_ukrajini/39
4. Електронний навчальний курс «Географія України» з картами «Україна та її регіони» (карти України та регіонів, коментарі, статистика та ілюстрації) [Електронний ресурс]. CD-диск для мережевого використання